

POROČILO O SPREMLJANJU KAZALNIKOV OBČINA TOLMIN

Občina Tolmin leži na stičišču Julijskih Alp, predalpskega prostora in kraških planot. Je del Triglavskega narodnega parka in Unesco MAB (Biosferno območje Julijskih Alp), kar priča o biotski raznovrstnosti ter o bogastvu naravne in kulturne dediščine.

Po velikosti ozemlja sodi občina Tolmin med večje občine, saj s 382,3 km² predstavlja 1,88 % vsega ozemlja Slovenije, po številu prebivalcev (11.073) pa med srednje velike občine. Najnižja točka občine je ob izlivu pritoka Vogršček v Sočo (okoli 150 m), najvišja pa vrh Tolminskega Kuka (2085 m).

Destinacija spoštuje in ohranja naravo, živalstvo in rastlinstvo. Območja varstva naravnih kakovosti so skoncentrirana na območju Triglavskega narodnega parka, Soče, Gorenje Trebuše ter na nekaterih manjših območjih. V občini Tolmin je zavarovanega približno 32 % celotnega teritorija, hkrati pa cela občina sodi v Biosferno območje Julijske Alpe. Turizem na širšem območju občine ni množičen in je skladen s principi varovanja narave. Najbolj izpostavljeno je območje Tolminski korit, kjer pa je obisk zaradi narave kanjona omejen na poti in ne vpliva na živalske in rastlinske vrste. Območje festivalskega turizma je krajevno in časovno zelo omejeno. Pozitiven vpliv na naravo je viden predvsem na področju ribištva, kjer je turizem generator ohranjanja soške postrvi.

Možnosti za opazovanje živalstva in rastlinstva so odlične, zlasti na območju Triglavskega narodnega parka, pa tudi izven tega območja. Urejene so učne poti, ki so opremljene z informacijskimi tablami, na primer tematska učna pot skozi Tolminska korita, gozdna učna pot na Kozlov rob, učni gozdček Sovodenj in učna pot Izjemna drevesa Severne Primorske.

Tolminsko se nahaja v gozdni krajini z redko poselitvijo. Problematika kakovosti zraka je prisotna samo v času kurilne sezone ob dnevih z izrazito temperaturno inverzijo, industrijskih virov onesnaženja zraka ni. V destinaciji ni letalskega prometa in večjih industrijskih obratov, ki bi motili s hrupno dejavnostjo. Prometne obremenitve so majhne in imajo vpliv samo v ozkem pasu ob cesti.

Urejenost javnega prevoza je izven turistične sezone slaba in ne omogoča kakovostne usluge. Stanje se izboljšuje na področju javnega prevoza turistov v glavni sezoni do glavnih turističnih znamenitosti. Redne linije vozijo proti Ljubljani, Bovcu in Novi Gorici, trikrat tedensko je organizirana redna linija med Tolminom in Podbrdom. Železniški promet je organiziran v delu občine z železniškimi postajami Podbrdo, Hudajužna, grahovo ob Bači, Podmelec in Most na Soči. Med Mostom na Soči, Podbrdom in Bohinjsko Bistrico je možen tudi prevoz z avtovlakom. Urejena je avtobusna povezava med železniško postajo Most na Soči in Tolminom.

Občina Tolmin ima bogato kulturno dediščino. Pot miru, ki vodi od Alp do Jadrana in združuje spomin in opomin na vojne čase soške fronte (kaverne, strelski jarki, vojaška pokopališča, kostnice, muzeji na prostem) ter spoznavanje čudovite narave ob smaragdni Soči, je vpisana na poskusni seznam Unescove dediščine. Za izvajanje muzejske dejavnosti je Občina Tolmin ustanovila Tolminski muzej. Sedež muzeja je v mogočni Coroninijevi graščini sredi

Tolmina, kjer se poleg upravnih, depojskih in razstavnih prostorov nahajata še priročna strokovna knjižnica in poročna dvorana, v kateri se občasno odvijajo manjše kulturne prireditve. Tolminski muzej skrbi za zbirke in razstave v matični hiši, poleg tega pa tudi za več zunanjih zbirk in objektov. Pod njegovo upravljanje ali pa zgolj strokovni nadzor spadajo arheološki muzej in temelji rimske hiše na Mostu na Soči, spominski razstavi v rojstnih hišah Cirila Kosmača na Slapu ob Idrijci in Simona Rutarja v vasi Krn ter Nemška kostnica ob sotočju Soče in Tolminke.

Tolminsko je priljubljena turistična destinacija, ki pa je pretežno enosezonska, poletna. Leta 2018 je bilo v Tolminu 84 % prihodov od maja do septembra, julij in avgust pa predstavljata kar 53 % celoletne realizacije. Posamezni produkti (ribištvo, kajakaši, jadralno padalstvo, prva svetovna vojna) deloma podaljšujejo sezono v spomladanske in jesenske mesece, medtem ko je v zimskih mesecih obisk zelo skromen. Številne namestitve, gostinski obrati, športne agencije in drugi storitveni servisi pozimi ne obratujejo, sezonski kadri zapustijo dolino.

Tolminsko je idealna destinacija za pohodništvo. Tu je mreža dobro označenih in varnih planinskih poti, tu potekajo številne tematske poti, skozi destinacijo poteka več daljinskih poti, med njimi Alpe Adria Trail, Pot miru in nova pot Juliana. Poti so vzdrževane in dobro označene, obiskovalcem je na voljo več planinskih in turističnih zemljevidov ter turističnih, planinskih in drugih vodnikov. Po planinskih in turističnih poteh vodijo usposobljeni planinski in turistični vodniki. V dolini Soče je vsako leto organiziran Festival pohodništva Dolina Soče s pestro ponudbo izletov.

Tudi priložnosti za kolesarjenje so številne, tako za družinske izlete kot tudi za bolj zahtevne vzpone in gorske kolesarje. Veliko poti je označenih na terenu, pred leti je izšel gorskokolesarski vodnik po Dolini Soče v slovenskem in angleškem jeziku, vodnik za gorske kolesarje v Dolini Soče v nemščini, zemljevid z vodničkom po Kobariškem in Tolminskem ter več zloženik in zemljevidov z vrisanimi kolesarskimi potmi. Obstaja pa še veliko možnosti za kolesarske poti izven prometnih cest, tudi lažjih družinskih. Kolesarjem so na voljo štiri izposojevalnic koles.

Občina Tolmin je že danes ena izmed najbolj zelenih destinacij v Sloveniji. Tega se zavedamo in to dragoceno dediščino želimo s trajnostno naravnanim razvojem na vseh področjih ohraniti za bodoče rodove. Tega se vse bolj zavedajo tudi naši turistični ponudniki. Visoko nad Tolminom, več kot tisoč metrov nad morjem, namreč stoji Astra Montana, nekdanja pastirska staja, danes pa očarljiva počitniška hiša, ki sledi smernicam trajnostnega turizma. Na podlagi okoljskega certifikata Eko Marjetica je v letu 2019 prejela znak Slovenia Green Accommodation.

Bovec, november 2019

Alenka Rutar,
zelena koordinatorica